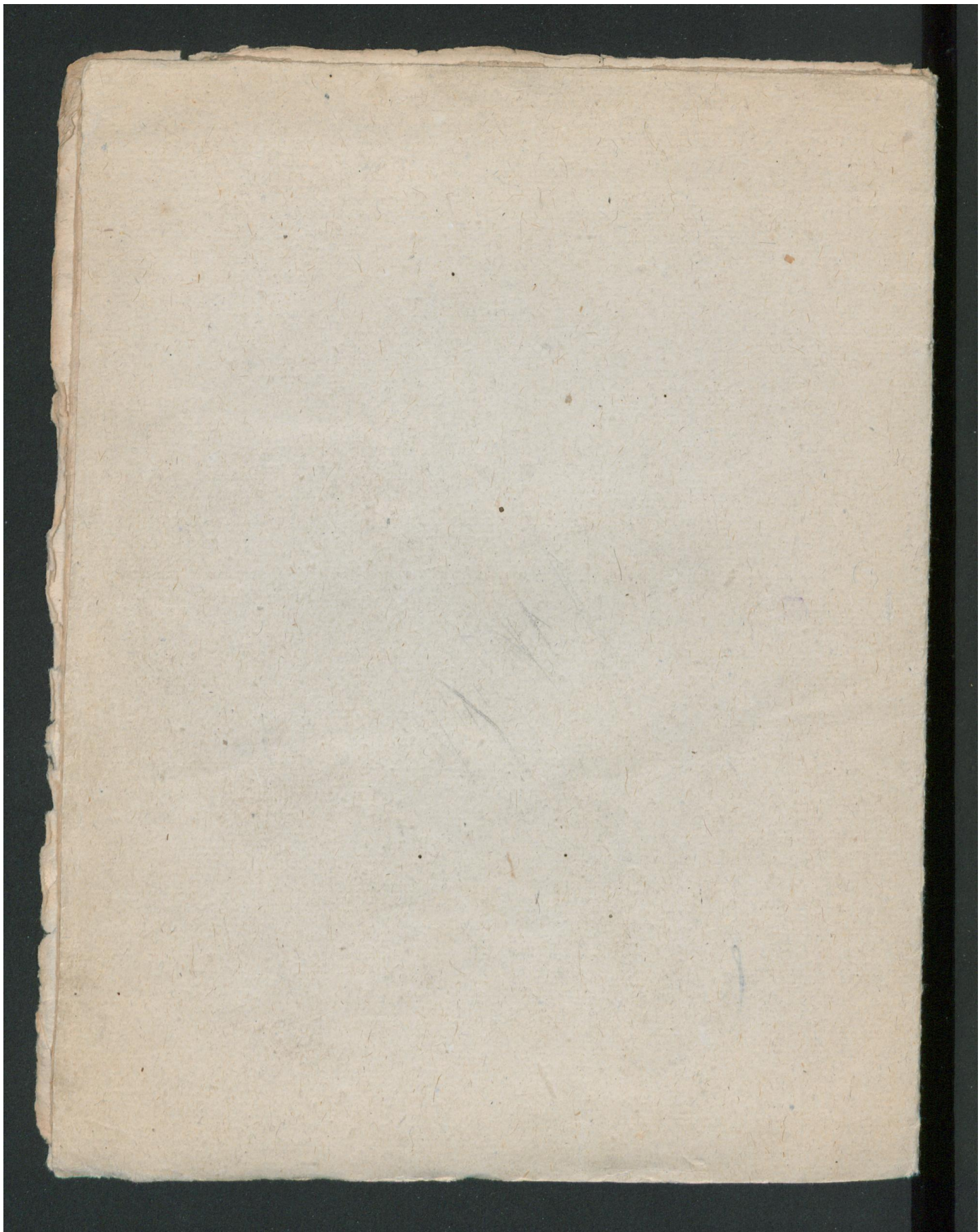

PAMFLET

9

+2

SENTENTIE;

Gegeven

Op het interinement van Brie-
ven van pardon, noopende
d'ontschakinge van seec-
ker Jonge-Dochter,
gedaen

By

GERRIT van RAEPHORST.

Gedruckt na de Copie d'Armo 1515.

1618

Sententie gegheven op het interinement van Brieven van Pardon, geimpetreert nopende de ontschakinge van een jonge Dochter. Vorders inhoudende dat den Officier in wiens Jurisdicctie dat het delict geperpetreert is, sijnen eysch om te hebben *adjudicatie civile* is ontleijt. In date den 15. Iuly 1515.

In der sake hangende voorsz den Hove van Hollant, tusschen Gerrit van Raaphorst, Harman Iansz, Jacob vander Baan, Ian Kornelisz, Klaas Bouwensz, en Symon Klaasz, Impetranten, van sekere brieven van remissie van date de Maent van Junij 1512. ter eenre zijde / en Pieter de Grebber en Iosfrouw Alijt van Tetrode sijn Huysvrouwe, Heer Willem van Boshuysen, Bailliuw van Rijnlant, die Procureur Generael en Meester Gerrit van Mye, Bailliuw van Wassenaer, Gedaeghdens ter anderen zijden / die voorsz Impetranten proponerende en seggende / hoe dat op den 11. dagh in September 1509. die voorsz Gerrit van Raaphorst uyt groote liefde en affectie die hy hadde tot die Dochter van Pieter de Grebber, genoemt Iosfrouwe Katharina, vergeselschapt met de voorsz vier andere Impetranten / hem verhojert heeft gehad te komen op een Wagen / des moorghens boegh / van Katwijck / tot ontrent het huys van Raaphorst daer hy wiste dat de voorsz Pieter de Grebber met sijn Huysvrouwe en dochter rijden souden met een wagen om te Kercke te gaen, ende Hoogh-misse te hooren, in de Kercke van Wassenaer, en hebben hen vervordert aldaer Pieter de Grebber, sijn Huysvrouwe en Dochter te verwachten, met opgefette laghen by hen hebbende twee gespannen bogen met geschutte daer op, en met Pijlen en andere Wapenen, soo verre dat sy Impetranten vernemende haer-luyder komste, hebben aen de Wagen van de voornoemde Pieter ghespronghen, roepende slaet en schiet en die voorsz Iosfrouwe Katharina, die een jonge Maegt was van 13. Iaren krachtelijke en geweldelijken van die Waghen uyt die schoot van haren Vader genomen, en haer tegens haren danck en wille en dock van Vader en Moeder fortselijcken geworpen, op haer luyder wagen, en niet tegenstaende dat sy, haer Vader en Moeder roepende, met kracht en ghewelt haer gebracht tot Sassen, aldaer die voorsz Symon Klaasz alles wel wetende, opgewacht heeft met een schuytje, en heeft die Impetranten met die Dochter terstont over 't Water geset, en hebbende alsoo die voorsz Impetranten die Dochter terstont gevoert en gheleyt in de Prochie van Leymuyden, aldaer sy wel te vreden

vreden sijnde, hadde in haeren eygen en vryen wille, op den selven avont, in
presentie van vele Luyden van die cure met den voorsz Gerrit spraeck ghe-
honden, en hem binnen korte daghen daer na oock by haeren vryen wille en
consent getrouwt, en hebben alsoo te samen welen deughdelijck geleest en
by een gebleven, soo tot Uytrecht, Culenburgh, en elders, in heuren affai-
ren, den tijt van vier ofte vijf maenden, binnen welcken tijt die voorsz
Procureur Generael ter denunciatie en klachte van den voorsz Pieter de
Grebbe en sijne Huysvrouwe, van den voorsz Hove, op en teghens den
voorszheben Impetranten verkregeen heeft gehad/ eerst een Man-
dament criminel op peine van banne en confiscatie van goederen/ en
na noch een ander derde en vierde/ waer of die voorsz Impetranten
geadvocateert zijnde/ zijn fugitijs geworden/ soo dat de voorsz Doch-
ter was by haer Ouders gherepft om die pais van haer en haeren
Man te maecten/ en vozdere Procedurzen te beletten: maer aldaer
zijnde heeft sy toe doen van haer Ouders/ die voorsz Procedurzen
geapprobeeret gehad/ en heeft die voorsz Procureur Generael by di-
versche diffaulten soo verre geprocedeert gehad/ als dat op den eersten
dagh van Martio 1509. na schrijven van desen Hove, die voorsz Impetran-
ten gebannen sijn gheweest, uyt de Landen van Holland, Zeelant en Vries-
lant, &c. tot ewigen dage op haer Lijfen alle heuren goederen verclaert
verbeuren en geconfisqueert tegens onsen genadighen Heeren. Ter cause
van welcke banne sy hen geabsenteert hadden uyt die voorsz Landen
niet te min om eenige heure affaire hadde hem tot diversche stonden
gebonden gehad/ binnen de voorsz Landen/ op heure avonturzen/ en
onder anderen de voorsz Gerrit verstaen hebbende dat zijn Moeder
seer krank was/ is geloten op een Paert, hebbende eengeladen en ghe-
spannen boogh en alsoo gereden tot binnen der Stede van Leyden, aldaer
hy sijn Joffrouw Moeder doot vant en dat hoorende trat daer sy begraven
was en gelesen hebbende sijn devotie, is weder gereden uyt de Landen, son-
der yemant te misdoen. Oock mede so hadde die voorsz Gerrit uyt despe-
ratie van dat hy sijn Joffron niet hebben mochte/ diversche drepge-
menten gedaen gehabt/ by schrijven/ so andersints sonder nochtang
iet vozder te misdoen/ na d'welck de voorsz Dochter overdacht heb-
bende/ datse de voorsz Gerrit haeren Man/ uyt haer eygen wille/ en
byne consent getrouwt hadde/ en dattet haer Man blijven moeste/ was
wederom over veel maenden by hem gekomen/ en hadden met mal-
kan-

handeren/vriendelijcken geleeft. En omme paye met zynder Huis-
vrouw Ouders te verkrijgen / en voor hem en zijne voorz compli-
ren / remissie en gratie van onsen Genadigen Heere, te verkrijgen hadde
hy deselve Ouders doen bidden, door de passien ons liefs Heeren, hem de
voorz misdaet te willen vergeven, presenterende tot dien eynde, alle be-
hoorlijke ootmoet en beternisse te doen, hem moghelijck sijnde, en alsoo
die voorz Ouders daer toe niet wilden verstaen, waren die voorz Impe-
tranten klachtigh geweest aen onsen G. H. en hadden verkregen de voorz
Brieven van Remissie, daer by den voorz ban weder-roepen en te niette ge-
daen was, en hen geremitteert, vergeven en quijt gheschouwen, de voorz
Schaeck, kracht en geweld met al datter uyt spruyt, en na gevolght is, mis-
gaders alle boeten en breucken corporel en crimineel, en voorts geresitu-
eert tot heure goede fame en name, en tot die voorz Landen van Hollandt,
Zeelandt, en Vrieslant, satisfactie als voren gedaen, den voorz Pieter de
Grebber en sijne Huysvrouwe, of dat niet gheschiet en ware alleenlijck be-
houdelijck dat sy't oock tegens Zijner Genaden beteren souden. Civilijck
na gelegentheyt van de misdaet en waerde van hare goederen, ter ordon-
nantie, taxatie, en arbitragie van den voorz Hove, die de kennisse van dien
gecommitteert wert, met een clause dat de voorz Impetranten binnen de
Stede van Leyden, niet souden moghen gaen, keeren noch converseeren tot
der tijt toe dat de voorz Brieven van Remissie geinterineert souden sijn, en
dat sy volkomen souden hebben al'tgene dat by den voorz Hove dies aen-
gaende geordonneert en gearbitreert soude sijn, op de verbeurte van't bene-
fitie van heurlieder gratie. Welcke Brieven van Remissie de voorz
Impetranten ghepresenteert hebben gehad / desen Hove en geobti-
neert Mandament / daer by de voorz Gedaeghdens gedaghbaert
zijn geweest / tot seckeren dage / ten welcken dage / die voorz Impe-
tranten concludeerden ten fine dat de voorz Brieven van Remissie
geinterineert souden sijn / na heure forme en inhouden / maeckende
episch van kosten.

Tegen welcke episch de voorz Pieter de Grebber en sijne Huysvrouwe
antwoorde en seyde / dat wel te presumeren was dat die voorz Raap-
horst geen liefde noch affectie tot heurlieder Dochter gehad en heeft /
want hy die noyt zijn dagen mondelinge gesproocken hadde / niet te
min / namen tot heuren voordeel de confessie van de Impetranten /
daer by sy bekenen die voorz forse / kracht en geweld en gedaen te
hebben :

hebben : **Maer ontkonden dat heurlieber Dochter/gebzacht wesen-**
de tot Leymuyden, wel te vreden was / in der manieren alsoo d' Im-
petranten dat voorszellende zijn / immers ter contrarie ; want sy al-
daer sijnde, heeft de voorfz Raaphorst met haer alsoo gheleest, dat hy haer
ter aerde gheworpen en de facto met'er daet verkracht ; geviolert en ghe-
schent heeft, soo dat sy wert roepende kracht en ghewelt, en om dat men't
felye niet hooren soude, hebben die andere Impetranten oock geroepen ge-
kreten en gesongen, seiden voorts dat de voorfz Raaphorst alsoo stuyrlijc-
ken met haer Dochter gheleest en haer soo onderhouden heeft, binnen die
eerste vier of vijf maenden, dat sy noch troost noch genuchte met hem ge-
had heeft, maer heeft haer soo veel met Rigueur en bedwangh gebrocht, dat
sy met heur heeft moeten trecken tot Utrecht in de Buyr-kerck, aldaer sy
heeft moeten seggen al dat hy wilde geleyt hebben, en alsoo met haer ghe-
leest, voor en na dat sy niet een doeck op haer hooft en hadde, noch een da-
gelijcks kleet aen haer lijf, soo dat sy haer open siende, was weder gekomen
na Hollant tot haer Vader en Moeders Huys, die haer vriendelijcken ont-
fingen. Seiden voorts dat de Impetranten en bysonder die voorsz
van Raaphorst tot diuersche stonden/ in contemptien en versmaetheyt
van de Justitie / en in spijt van heur Gedaeghden geweest zijn / na
den ban/soo tot Leyden, soo tot Wassenaer, en ontrent de Jurisdicte van
Rhijnlant, dreggende eenige heure dienaers/immers heeft die voorsz
Raaphorst, sichten dat hy gebannen was / ghegaen en gestaen binnen
Leyden en gelogeert ten Huys van eenen Priester, rijdende binnen der Ste-
de op't Ys ; en dat arger is heeft dickwils by ontijde en by daghe geconver-
feert en gefrequeenteert gehad, over de deure van den voorfz Gedaeghden,
ten Huys van eenen genoemt Scherpens, als rechts hier ben ick, hier sta
ick wat wilt gy daer toe doen; seiden voorts dat sy ontkennen dat haer
Dochter van den voorsz Raaphorst vertogen was om te verwinnen
voorz hem en d'andere gratie en pais/en om de Proceupzen van den
Procureur Generael te beletten : maer ter contrarie was van hem
vertoghen om die groote ontstupmicheyt en leet dat hy haer betoo-
nende was/en om die Proceupzen te helpen brengen ten eynde/ver-
soeckende aen hare Ouders dickwils en menigh-werven / dat sy de
sake wilden vervolgen met Justitie/nemende tot heuren boorddele /
die confessie vanden voorsz Raaphorst, bekennde dat hy boven den ban
met een gespannen Boge binnen Leyden gekomen is, maer ontkennende
dat

dat hy van daer getogen is als hy zijn devotie gedaen hadde op zijn
Moeders graf/ want ter contrarie/ hy aldaer/ of daer ontrent/ bleef
wel twintigh weken ofte meer/ rydende en komende tot Leyden en
heeft met de andere Impetranten 't gheheel quartier van Wassenaer
in vreesse gehouden/ dreygende dagelijcks de Dienaers bande voorsz
Gedaeghden. Sept voorsz dat heurlieder Dochter wel begheerde
by heur Ouders te blijven: maer alsoo sy jongh was soo was sy ge-
seduceert en toegemaect/ by eenige trippen/ deur informatie banden
voorsz Raaphorst dat sy achter gegaen is/ en was alsoo gebozpen op
een wagen en by hem gebrocht/ seiden voorsz dat sy goede redenen
en oorzake gehad hadde alsulcken leelijck seyt op 's Heeren strate ge-
daen/ niet te willen vergeven en te meer dat Impetranten en oock
die selfde Raaphorst niet verbiert en hadde aen den Gedaeghden/ dat
men hen gratie doen soude/ obermits de groote spijt die sy henlupden
voben 't principael seyt gedaen hebben/ komende en gaende dagelijck
voorz by henlupden deure/ schryvende brieven daer by die voorsz Raap-
horst hen heeft doen verstaen/ dat hy 't seyt soude vergeven en hem in gra-
tie ontfanghen of hy soude Vader en Moeder doot slaen, en dreygende hen-
luyder Dienaers, gelijk vozen gesept is/ en concludeerden mitz dien/
dat de voorsz Brieven van Remissie als sub en obreptyf, verklaert soude sijn
negeen en van onwaerden, en dat over den Impetrant recht en Justitie ghe-
daen soude werden, aenroepende daer toe die Procureur Generael, maken-
de eysch van kosten. Den Procureur Generael mede Gedaeghden en
hem boegende met de voorsz Pieter de Grebber en zijne Wifsz vrouwe/
concluserende insghelijck toe sub en obreptie van de voorsz Brieven van
Remissie, en dat de selve verklaert souden sijn te wesen, niet interinabel;
maer dat die voorsz Impetranten ghecondemneert souden sijn verbeurt te
hebben heuren lijven en gerecht te worden met den swaerde, en alle heure
goederen verklaert geconfisqueert tot profijte van onsen G. Heere, en of
die voorsz Brieven van Remissie eenighsints bevonden worde interinabel,
'twelck neen, dat de voorsz Impetranten gecondemneert sullen sijn die ge-
seyde excessen onsen Genadigen Heere te beteren, civilijcken en proffijte-
lijcken. **Endelijcken** dat sy sullen komen voor den voorsz Hove in linne
kleederen bloots hoofts, bervoets, biddende den voorsz Hove in den name
van onsen Genadigen Heere, om vergiffenis en voorts sonderen op 't Autaer
van Sinte Yvo inde Kapelle alhier op 't Hof drie eeuwige Missen, en noch
geven.

geven seeckere glazen, waerdigh tot tien ponden grooten Vlaents toe, in de groote Zale van den voorsz Hove, en profijtelyck metter somme van twee duyſent Philips gulden, of andere tot arbitrage van den voorsz Hove.

Tegens welcke antwoorde die voorsz Impetranten repliceerden en ſeyden/ dat ſy perſiſteerden by heuren epiſch en concludſie aldaer gedaen en genomen/ ontkennende die ſeyten hun prejudicabel weſende. En de voorsz Gedaegde/ voorsz heur duplycque inſgelijcx perſiſteren/ de by heure antwoorde en concludſie aldaer genomen/ met meer reden en middelen by elckx van voorsz parthyen daer toe geallegeert/ waer op ſy gheoordonneert waren te ſchryben by ſeyten contrarie/ heeft oock de voorsz Bailluw van Waſſenaer geexcepieert tegens de epiſch van de Impetranten/ ſeggende : Dat de Heere van Waſſenaer als te leen houdende van onſen G. H. de Heerlijckheyt van Waſſenaer, met hooge, middele en laghe juridiſtieten in poſſeſſie is/ omme die criminele aldaer delinquerende / by hem ofte zijne Bailliuw te doen inſtitueren ofte heuren delicten te remitteren/ criminele ſaken incivil te muteren na zijne gelieſte/ en alſoo 't voorsz ſeyt by de Impetranten geperpetreert is binnen de juridiſctie van Waſſenaer, ſoo ſijn ſy hem ſubject ghe worden, omme aldaer gecorrigeert te worden en te lijden Sententie als mannen over hen wiſen ſouden. 't Welck ſy alle te ſamen verzwegen hebben/ in heure remiſſie/ en indien ſy 't ſelbe te kennen gegeben hadden en ſoude onſe G. H. hem die niet verleent hebben. Want onſen Genadigen Heere niet en meent by die Remiſſie te nemen 'trecht van zijn vaſallen en heure Juridiſctie/ by zijn Voorzaten en hem den ſelven van Waſſenaer verleent. En concludeerde inſgelijcx dat de voorsz Brieven van Remiſſie als ſab en obrepjſ, verklaert ſouden ſijn, negheen en van onwaerden en dat de Impetranten gerenvoyeert ſouden ſijn voor Bailliuwen Mannen van Waſſenaer, om aldaer over hen luyden juſtitie gedaen te werden, alſoo 't behooren ſoude, en of die Brieven van Remiſſie eenighſints interimabel behonden worden/ 't welck neen/ dat die boeten en breucken toeghetweſen ſouden zijn / den genoemden Heere van Waſſenaer makende epiſch van koſten.

Tegens welcke exceptie die geſeyde Impetranten antwoorden ende ſeyden : Dat hen van genen noode en was/ in 't interimeren vande gemelde Brieven van Remiſſie/ onſe G. H. te kennen te geben/ van de juridiſctie van den Heere van Waſſenaer en zijne Vaſallen / want onſen

onsen G. H. in possessie is, remissien te geven, alle Onderfaten van sijne
genaden Landen, en sonderlinge van *Hollant, Zeelant en Vrieslant*, niet tegen-
staende dat de selve Onderfaten sijn van sijne Genaden Vasallen, en is al-
sulcx by desen Hove in gelijcke sake geinterineert, een Remissie van Pie-
ter van Alphen verkregen van een nederlagh by hem geperpetreert binnen
de Jurisdicte van den Heere van Bredenrode, niet tegenstaende dat die Heere
van Bredenrode daer teghen excipieerde, als hier gedaen wert, eerst boort
aengaende de civile weringe dat hem 'tselbe niet aen en gaet en stel-
len daer of/ die Heere van Wassenaer teghen den Procureur Generael en
conclueerde mits dien dat rejecterende d'exceptie de ghemelde Brieven
van Remissie geinterineert souden sijn, mits doende de civile beteringe aen
den gene die't Hof ordonneren sal. En die Procureur Generael boort In-
terest van onsen G. H. seyde, dat onse G. H. als souverain Heere en Prin-
ce van dese Landen, hebbende regalia alleen, geeft remissien en absolutien
van delicten en bysonder van enorme delicten als dit is, en is daer of in pos-
sessie, en is in't selve dickwils in *judicio contradictoria* geapprobeert geweest,
seggende soo veel meer, dat indien de Heere van Wassenaer naerstigh hadde
geweeft correctie en justitie over de Impetranten te doeu, soude 'tselve wel
hebben moghen doen, alsoo veel tijts binnen de Jurisdicte van Wassenaer
onthouden hadde. Maer colluderende, en meenende te beletten die Justi-
tie, vervordert hem nu uyt indicte van eenige, dese onredelijckheyt te eys-
schen en alsoo te willen usurperen die Hoogheydt van onsen G. H. en con-
cluderende mits dien / dat den voornoemden Bailliu soo hy procedeert/
ontsept sal sijn / zijne conclusie maer sal die sake alhier blijven en ge-
decideert worden/en die amende civile/komen tot profyte van onsen
G. H.

Tegens welcke replijcke die boorsz Bailliuw duplicerende en seyde/
dat aengaende die sake van Pieter van Alphen was res inter alios acta
en persisterde boort by zijne antwoorde en conclusie aldaer ghenom-
men; ontkennende in't generael alle die seften hem prejudicabel we-
sende/ met meer andere middelen en redenen by elcks van de boorsz
parthyen daer toe geallegeert: Waer op sy insgelijcks geordonneert
waren te schryben by seften contrarie. En waren die boorsz Im-
petranten geslaecht van der gebanckenisse op looffenisse die sy ghe-
daen hebben / tot vermaninghe van den Hove weder inne te komen op de

B

ver-

verbeurte van huuslieder Remisse. En hebben achtervolghende den
voorsz appointemente gegeven tusschen den Impetranten ter eenre
syde Pieter de Grebber, en sijne Huysvrouwe, en de Procureur Generael
Gedaeghden ter andere / de selve parthynen gediend van Schzisturen
geaccordeert en gediend van responsiven / en is aen beyde syden in
der saecke enqueste gedaen / geremuncieert van productie / gediend
van reprochien en salbation en geconcludeert in rechte / en versocht
hen recht daer op ghedaen te werden. En staende den ghemeldten
Appointemente / gegeven tusschen de Impetranten en de Procu-
reur generael ter eenre / en de Bailliuw van Wassenaer Gedaeghde ter
andere syde / hebben de Impetranten ghediend van Schzisturen.
En alsoo den Procureur Generael van den Bailliuw van Wassenaer na
veel bilapen by hem daer toe gehad / verklaerde dat sy niet meer
en wisten te doen. Soo was hy versteecken van Schzisturen / van
de Impetranten gehouden voorsz geaccordeert en bekent / en de voorsz
Bailliuw versteecken van responsiven en verklaert / dat de Impe-
tranten hare stukken overleggen souden / om recht daer op gedaen
te werden alsoo 't behooren soude / 'twelck alsoo ghedaen is ghe-
weest / en heeft de ghenoemde Procureur Generael oock syn debath
met de conclusie ondergelept. Ma alle 'twelck de voorsz Gerrit van
Raaphorst principael Impetrant / hem niet genoegh betrouwende op
de gesende Brieven van Remisse / heeft ander werben met byder
specificatie van onsen G. H. ter groote bede van de Hertoghe van
Vendome, Ambassadeur van Franckrijck, alhier in den Hage wesende /
verliedighen ghelacht voeder Remisse en pardon in date der Maent
van Junio lestleden / die hy den voorsz Hobe ghepresenteert heeft /
om alsoo met minder difficultepte te geraecken / tot interimement
van de voorsz eerste Brieven van Remisse.
't Voorz Hof met rijpe deliberatie van Gade doorghesten en over-
wegen hebbende alle 't gene dat tot deser materie dienende was / in
den name en van weghen des Prince van Spangien, Eertshoge van
Oostenrijk, Grave van Hollandt, Zeelandt en Vrieslandt, &c. re-
jecteert de exceptie by den voorsz Bailliuw van Wassenaer, soo hy proce-
deert geproponeert en condemneert den selven Bailliuw van Wassenaer, in
de kosten by den voorsz Impetranten in dese instantie ghedaen, ter taxatie
en mo-

en moderatie van den gemelden Hove / en doende voorts ten princ-
palen en gehad regard / sonderlinghe op de genoemde brieven van
Dardon / en belofte van onse G. H. by den voorsz van Raaphorst ge-
impetreert / mitsgaders op de antwoorde by den Bailliu van Rhijnlant
den Deurwaerder in't doen van't exploit gegheben / heeft die voorsz
Brieven van Remissie geinterponeert en geinterineert / mits dese
na heure forme en inhouden / behoudens dat de voorsz Gerrit van Raap-
horst, Jacob van der Baen, Claes Bouwensz, en Symon Claesz ghehouden
worden, toekomende Maendagh eerst komende, voor de Noen voor den
voorsz Hove elcks van hen in linne kleederen, bloots hoofts met een bar-
nende kaerse, van een pont Was in haer hant, en te bidden den voorsz Ho-
ve in den name van onsen G. H. om vergiffenisse, **en dat ghedaen zijnde**
voort te brengen in die Capelle alhier op't Hof, voor dat Heyligh waerdig-
ge Sacrament; en sullen insgelijcks gehouden wesen, hen te vinden op Son-
dagh daer na volghende binnen der Stede van Leyden, te gaen ten thien uy-
ren voor den noen in Sinte Pieters Kerck, in linne kleederen, bloots hoofts
met een brandende kaerse als boven, in haer handen, en te bidden de voorsz
Pieter de Grebber en sijne Huysvrouw indien't hem gelieft daer by te we-
sen of anders in hare Name, den Commandeur van de selve Kercke, in pre-
sentie van alle die daer by sullen wesen, om vergiffenisse, en dat ghedaen te
brenghe die voorsz keerse voor den Heyligen waerdighen Sacramente al-
daer, en sal voort den voorsz Raaphorst ghehouden werden te betalen aen
handen van de Kerckmeesters van Waffenaer, binnen een maent, die som-
me van 100. Philips guldens, die binnen een half Jaer daer na by hen geem-
ployeert sullen werden tot een glas, met het Wapen van onsen G. H. bin-
nen de Kercke van Waffenaer, aldaer'tvoorsz feyt geschiet is, daer inne ge-
schreven sal staen dese naervolghende woorden: *Dit glas is alhier doen maken*
uyt condemnatie van den Hove van Holland, by Gerrit van Raaphorst in beteringhe
van de Vrouwe schaek by hem gedaen, en soo wanneer't glas minder koste dan
die voorsz somme, sal by de Kerckmeesters aldaer binnen een maent daer
naer geemployeert werden, tot renten omme'tvoorsz glas ten eeuwighe
dage daer mede te onderhouden, **en sal noch gehouden wesen te betalen**
onsen G. H. voort civile beteringhe binnen een maent eerst komende /
te weten de voorsz Gerrit van Raaphorst de somme van 100. Philips gul-
dens, en van die voorsz drie andere Impetranten de somme van 50. Philips

guldens, en dat in handen van den Rentmeester van de exploïten, die daer
of ghehouden wert Reeckeninghe bewijs en reliqua te doen. **Van alle**
twelcke te voldoen in die manieren voorsz die voorsz Impetranten
gehouden sullen wesen/goede verskertheit te stellen aler spuyt den
Hage schepden sullen en imponeert 'tselbe Hof, mits desen den voorsz
Pieter de Grebber en sijn Huysvrouwe, den Bailliuw van Wassenaer, den
Bailliuw van Rhijnlant, den Procureur Generael, en allen anderen Justicie-
ren, Officieren, Dienaren en ondersaten ons G. H. een eeuwich Silentium
en swijgen, henluyden, en elcks van hen, bevelende dat sy de voorsz vier
Impetranten, hier tegenwoordigh, allen den inne-houden van dien doen
en laten rustelijck en vredelijck ghenieten en ghebruycken / sonder hen
eenigh letsel hinder ofte moyenisse daer inne te doen ter contrarie, en
condemneert de selven Gerrit van Raephorst in den kosten, by den voorsz
Pieter de Grebber en syne Huysvrouwe in dese instantie gedaen, ter taxa-
tie en moderatie van den voorsz Hove, compenserende de kosten by
henluyden tegen de anderen Impetranten gedaen / om redenen den
voorsz Hove daer toe porrende. En alsoo Harman Iansz en Ian Cor-
nelisz by haren Procureur ontboden zijnde/om te komen en Senten-
tie te hoozen en niet ghecompareert zijn / en den Hove, van haer o-
berlijden niet deughdelijcken ghebleecken is / sullen de voorsz Ge-
daeghden ; indien 't hen beliest / deselve moghen anderwerf doen
roepen / om te compareren in Persoon en Sententie te hoozen op
de verbeurte van haer remissie/ of indien sy in levende lijbe niet zijn/
de Weduwe en Erfsnamen van de voorsz Harman en Ian omme te-
gens deselve te procederen als naer rechten behooren sal.

Actum den 15. July 1515.

